

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 САНТ.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 САНТ.

Пред пропању

— Аустро-Угарска изнутра и споља —

Велики мислилац и филозоф Плато, у својим размишљањима о уређењу друштва, решио се да створи државу онакву каква би требала да буде. Он је такву државу и замислио. Али кад је увидео, да је замислио неостварљива, приклоњено се држави онаквој каква може да буде.

Никада још није неко покушао на да замисли државу онакву каква не треба да буде. А ипак је таква држава била могућа; она је, шта више, вековима постојала.

Оно што је било немогуће, могло се замислити; а оно што се није дало ни замислити, било је могуће. Одиста, нелогичност до највећег политичког апсурда. А тај апсурд је Аустро-Угарска.

Поједина племена и народи монархије злоупотребљивани су једни против других, да би били немоћни према самим себи. У тој немоћи држава је тражила и нашла своју компактност. И то је ишло вековима.

Најпозле је морало доћи време, да народи монархије виде где је њихова снага. Чим су прогледали, држава је осетила своју слабост. И сада држава живи у трајању болесника на издисају.

Обе владе аустро-угарске монархије: и немачка над земљама заступаним у цесаревинском већу у Бечу, и мађарска над земљама круне Св. Стевана, па и она трећа, заједничка, влада над владама, са министром иностраних дела на челу, осећају да су већ попуцале унутрашње везе. Лепо признање учинио је ту скоро у пештанском парламенту мађарски министар председник, граф Тиса, поводом предлога о погрешби савеза делегација. Ова је, том приликом, доказивао државно-правним разлозима, да се мађарска делегација не може састати без аустријске, а ова не може да се изабере због политичких односа у аустријском парламенту и немогућности да се овај сазове.

Какви су ти политички односи у аустријском парламенту, казао је истом приликом, граф Андраши: »Ја не поричем — рекао је

овај — да који делегат може да учини изјаву која није у интересу монархије. Не поричем ни то, да има можда делегата, који воде директно издајничку политику... Не може се ни то порицати — јер Руси знају боље но ми — да су поједини делови, поједини аустријска племена неверна«. И одмах је додао: »Ја се тога не бих ни једнога тренутка бојао. Сва издајничка мора се ма где и ма када обрачунавати«. Он, дакле, констатује унутрашњу слабост монархије, и поједино народе, незадовољне својим стањем, проглашује издајницима, па по мађарском рецепту, предлаже за њих — вешала. По њему су народи због влада, а не владе због народа.

Има ли веће аномалије? Да ли је икада постојала већа саблазан?

Народи монархије спутани су оковима. Њихово незадовољство је тако страховито, да окови једнога дана могу и попуцати. А тада? Иако се не попусти ништо, ништо директно и целим зградом може постати једна обична рушевина.

Ако се десим, да унутрашње везе монархије не попуцају, зграда ће се неминувано срушити од удараца споља. Ова се је и до сада држала на великој европској заблуди: кад је не би било, да би је требало створити. Али се Европа отреса вековних својих заблуда и долази до убеђења, да је треба рушити док год се не сруши и не уништи.

Промјену у расположењу Европе Аустро-Угарска је већ осетила. Граф Андраши је то истакао и у седници угарског парламента. »Гледамо ли резултате наше спољашње политике — рекао је граф Андраши — морамо утврдити жалосну чињеницу, да сем Швајцарске немамо ни једног јединог суседа који се није окренуо против нас, и с правом се буди у нама забринутост, да још можемо постићи, ако се наше ствари буду и на даље водиле са оваквом умешношћу, да о хладни наш однос и са нашим данашњим савезницима, и да између две столице паднемо на змљу, јер влади, која није могла да нам прибави ни једног јединог при-

јатеља, може се лако догодити, да изгубимо своје садашње пријатеље«.

Аустро-Мађари живе још и сада у самообману, да су им савезници искрени и добри пријатељи. А какво је то пријатељство, потврђује граф Андраши овом својом констатацијом: »О погрешкама које су учињене у пољачком питању за сада се нећу изјављивати, него ћу само натукнути да је и ту учињен читав низ погрешака у спољашњој политици од првог часа до последњег. Обзиром на интересе земље нећу се упуштати у појединости«. Апстрахујући јасан тон неповерења, који звони кроз ову констатацију, Аустро-Мађари верују, да их је Немачка гурнула у рат за љубав њихових лепих очију! Благо онима који су сиромашни духом!

Граф Андраши живи од традиција свога оца. Он мисли да су садашње прилике сличне онима из времена Берлинског Конгреса, и да је за садашњи положај монархије крива неумешност у вођењу спољашње политике. Успеси Андрашија оца нису резултати политичких погледа Андрашија сина. Заблуде Европе могу се сматрати као највећа и једина дипломатска вештина Андрашија оца; погрешно је мишљење Андрашија сина, да се та вештина и сада може корисно плазирати. То признаје и граф Тиса, говорећи о дипломатским неуспесима у Италији и Румунији. »Мислим — вели он — да нико није у сумњи о томе, да су се у ова два народа развиле такве непријатељске струје, тако велика лакомот против нас, да то није била у стању отклонити ниједна дипломатија«.

А такве лакомоти према монархији имају и њени народи, има их и цела Европа. Нико од њих не жели, да постоји држава каква не треба да буде. А Европа жели и настоји да на њено место дођу државе онакве какве могу да буду. Жеље Европе су корисне, и зато ће бити и остварене!

Политичке вести

Париз. — Грчки принц Ђорђе присео је у Париз из Лондона где је имао честе разговоре са енглеским краљем и члановима владе. Јављају да ће принц ускоро отићи из Париза за Атини.

Атина. — «Естија» јавља да је циљ пролизорне владе у Солуну рат против Бугара. Она се не заузима о унутрашњим приликама земље.

Страна штампа

Кронпринцове жалопије

«Фолскрефт» (у Цириху од свог дописника из Берлина): «Пада доиста јако у очи, да је млади престолонаследник изненада постао пацифиста. Он, који је био муња рата изненада се преобразио. 300.000 немачких лешева са Вердена и Соме, стотине хиљада из Фландрије доказују, да је фамозна верденска офанзива потпуно пропала.

Шта је постао овај принц, коме се свидело да изазове велике борбе старих времена и који је увек испољавао наду, да може ускоро извести сјајне ратне подвиге?»

«Дејли Њус»: «Пре рата, кронпринц је био сталат изазивач радора. На њему, више него на ма коме другом лежи одговорност ове ратне катастрофе. И он пита, да ли је разум ишчекао са земље. Могуће је, да ће се он повратити једнога дана, али тај дан неће бити срећан за кронпринца.»

«Дејли Грефик»: «Американце ће исто као и нас дегутирати супротност између садашњих речи кронпринцових и дела његове прошлости. Међутим, они могу помислити, да је њихова дужност да човечанству уштеде продужене ратних ужаса. Зато је драгоцено обавештење Лојда Џорџа упућено Сједињеним Државама.

И ми желимо да се ослободи свет ратних ужаса и зато смо намерни водити рат све док Немачка не буде потпуно излечена од жеље да започне нов рат.»

Раздор у Немачкој

«Дајче Тагес Цајтунг»: «Да је адмирал Тирплиц био присутан, г-др Хелферих не би се усудио да у рајхстагу говори онако, како је говорио.»

«Рајхспост»: «Немачки народ неће ову прљаву клику, ове гадне интриге и ове тајне акте најгоре врсте. Треба потући непријатеља, то је прва и главна нужност».

«Берлинер Тагесблат»: «Ове прљаве интриге и сплетке чине баш ови конзервативци, који тобоже «спасавашу» отаџбину».

Ратна ситуација

«Келвинге Цајтунг»: «Мржња против нас је безгранична. Прете нам судбином Картагине. Само рушевање ће посведочити величанственост наше царевне, ми ћемо ишчезнати уништени, имајући за надгробни натпис проклетство света.»

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ: Месечно 3 франка тромесечно 8 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Сваки оглас 0-20 фран. од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се поклаже државним комесарима и дипломатским заступанима.

ЛИСТ ИЗДАЈИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

Може слати преко Краљ. Срп. Гез. Колонелата у Солуну

РЕКОВИОН СЕ НЕ ВРАЋАМ

Овак радничке Колонело улица бр. 33 Београд

Појашне бројеве се могу добити у Солуну код агенције «Друштво српске штампе» ул. В. Састарскоу бр. 5, близу главне поште.

«Дејли Телеграф»: «Развој румунских операција мора се од зараћених држава пратити са великим интересом, јер од резултата ове борбе зависиће великим делом исход рата.»

Српска офанзива

— Одјек у светској штампи —

«Берлинер Тагесблат» (мајор Морат): «Догађаји између Вардара и Преспанског језера од све већег су интереса, пошто су српске трупе, бацивши се неуморно у борбу, успеле да заузму вис Нивде планине. Оне су заузеле после вишедневне борбе овај снажан гребен и ми смо морали помаћи своје положаје даље уназад. За војног посматрача, ситуација на јужном балканском фронту почиње дакле да узима карактер способан, да утиче на општу ситуацију.

«Матен»: «Од неког времена, свакодневно стижу добре вести из Македоније. Коминики јављају ново напредовање Срба. Сећамо, да је напредовање Савезника ка Битољу омогућено већим делом успесима у планинама, које обичавају равницу са истока. Овим успесима Срби су постепено загосподарили планинским гребенима Малка Нивде, Кајмакчалана, Старкова гроба и Нивде. Од каква су пак трупе Споруазума прешле завијутак Црве Реке, Срби су проширили своју акцију у правцу севера на косм. која доминира реком. Тако се српска офанзива развија на висовима Ветерника и Сокоца.

«Њујорк Хералд»: «Трупе храброг српског народа вратиле су се на бојно поље. Њихов повратак обележен је одмах сјајним успесима. Оне су у току кратког времена задале више пораза непријатељу, нагнале га да се испред њих у неред повлочи. Преко 40 топова пало је досада у њихове руке. Најновији подвизи су дивљења и гаранција су њиховог скорог повратка у отаџбину.»

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

Гоњење Чеха.

Аустројски листови објавили су ономад са ретком злурадешћу, да је на бојном пољу пао четки професор Феликс.

Професор Феликс био је један од најмлађих и најенергичнијих чланова радикалне чешке странке. На неколико месеца пре рата он је био кандидат за допунски посланички избор од радикалне странке и прогресивне, којој је шеф г. Масарик. По објави рата аустројске власти су га почеле

онити. Укашпен је одмах и бачен у тајницу, у којој је чампо више месеца. Његова жена отровала се у очајању. Нису му чак допустили, да буде на њеној пратњи. Да би се отресла једног противника, који је својом активношћу и интелекцијом уливао страх, аустријска влада га је послала на

талијански фронт. Ту је погинуо под талијанским митраљезима. Данас се званично Аустрија цинички радује, што се отресла још једног од својих непријатеља. Чудновата земља, која нема друге наде на победу до у убијању најбољих синова својих народа.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 10. окт.

У току јучерашњег дана био је сукоб патрола на левој обали Осредња артиљеријска активност на целокупном фронту изумирајући на завијутку Црне реке где је отпочела јака борба.

Француски коминике

Париз, 10. окт.

У области Шолна, Немци су јако нападали француске положаје у циљу да Французе потисну из шума које су прекјуче заузели. Сви њихови напори остали су узалудни. У овим нападима Немци су имали огромне губитке.

Јужно од Соме, Немци су јуче после јаког бомбардовања, извршили јак напад на онај део шуме Шолне, који Французи држе. Они су одбијени са страховитим губицима. У току борбе заробљено је много војника чији број још није утврђен. Према новим извештајима, Немци су у јучерашњој борби страховито страдали. Непријатељски одреди који су успели да продру у наше ровове били су са свим опкољени. У животу је остало 150 Немаца који су заробљени.

На осталом фронту обична камонада.

Авијатика. — Француски су авијатичари оборили прекјуче 3 немачка аероплана, а 5 других јако оштећени морали су се спустити на земљу.

У овој борби авијатичар Дорм оборио је 15 немачки аероплан.

Северно од Вердена француски су авијатичари напали један немачки бајон који је у пламену пао. Претпрошле ноћи француски су авијатичари бомбардовали станицу Курсељ?.. Мец.. Они су бацили 120 граната које су учиниле велике штете. Исте ноћи француске ескадриле бомбардовале су станицу Сент-Капан Терњје. Авијатичари су бацили 128 граната великог калибра на би-

ваке и станице, Ам, Агас и авијатичарске ангаре у области Пероне.

Наша је артиљерија оборила јуче један немачки аероплан који је пао у француске линије.

Руски коминике

Петроград, 10. окт.

На сектору код Јулијановке и Александровке јак артиљеријски дуел.

У области села Јароставиче северно-источно од железничке пруге Тарнополь Злочов, наши су одреди напредовали ноћу и изненада су напали непријатеља у једном рову. Они су поубијали све оне који су давали отпора а друге су заробили и повели за собом.

У правцу Тарнопоља три наше чете јако су нападе непријатељске предходне јединице и заробиле су их.

Код Бакова на Макиувки, непријатељски су напади одбијени. Јужно од Дорна Ватре непријатељ је напао један наш одред који је уз помоћ једног коњичког ескадрона одбио непријатеља и приморао непријатеља на бегство. Зашлепљен је 1 митраљез.

На фронту у Добруци, у пределу села Кокареве? непријатељ је напао наше трупе и освојио село.

Борбе су се наставиле у току дана у истој области. Сви су напади одбијени.

Румунски коминике

Букурешт, 10. окт.

На северном и северозападном фронту код Тулеса и Бикача ситуација је непромењена. У долини Тротуса наше су трупе нападале непријатеља и потиснуле га знатно. Код Говозе у долини Ојтуса и Сланика наше су трупе нападе непријатеља и успеле су да га знатно потисну. У долини Бизеа код Бозда-Варне одбијени су на бајонет сви против напади непријатељски. Код Предеала артиљеријска борба. У области Драгославеле наше су тру-

пе одбиле два непријатељска напада. Води се јака борба код Скаре.

У долини Јула и Олта и Оршаве ситуација је непромењена. Врло рђаво време спречава операције.

На јужном фронту дуж Дунава није било важних догађаја.

У Добруци јаки непријатељски напади приморали су нашу војску да се повуче.

Немци се повлаче

Петроград, 10. окт.

Руске армије на фронту код Риге отпочеле су офанзиву и јурно нападају немачку војску. Непријатељ је био приморан да се повлачи пошто је претрпео огромни губитак.

Офанзива на руском фронту

Лондон, 10. окт.

Дописник «Морнинг Поста» у Петрограду пише да ће у новембру месецу отпочети велика борба на немачко-руском фронту. Офанзива ће бити на целом фронту од Риге па до Дунава. Немци неће моћи употребити њихову уобичајену тактику која им је у току овог рата помогла. Да се постигне добар успех треба ра сполагати са врло јаким снагама и са силном артиљеријом, а то Немци не могу имати. Ова ће борба решити овај велики европски рат.

69.000 заробљеника

Лондон, 10. окт.

Од почетка офанзиве на Соме, Енглеви су заробили 28.918 војника. Додајући још 40.125 војника, које су Французи заробили од 29. септембра до данас, целокупан број заробљеника износи 69 хиљада.

Деморал у немачкој војсци

Лондон, 10. окт.

Дописник «Морнинг Поста» на фронту Соме пише да су немачке трупе, услед пораза на Соме, изгубиле сваки морал.

Претпрошле ноћи, једна чета Силезијанаца, која је примила наредбу да појача ровове предефанзивне линије, која су били изложени јаком артиљеријском ватром, побунила се и одрекла послушност. Официри те чете, предузели су енергичне мере да војници изврше наредбу. Војници нису хтели да иду на одређено место док није бомбардовање са свим престало.

Овакве се појаве врло често

дешавају у редовима немачке војске.

Солунски фронт

Лондон, 10. окт.

«Дејли Мељ» сазнаје из сигурног извора, да се Бугари, на левом српском крилу, налазе иза своје главне дефанзивне линије.

Офанзива се наставља

Париз, 10. окт.

Сви листови одушевљено пишу о храбрости и истрајности румунских војника који су парализовали аустро-немачку офанзиву.

Како Срби нападају

Атина, 10. окт.

Један бугарски коминике јавља да су српске трупе необично снажне у нападу против непријатељских положаја.

Румуни не попуштају

Атина, 10. октобра.

Јављају из Букурешта да се румунске трупе у Добруци јако охуриру. Стигла су велика руска појачања. Велики континенти румунских трупа испослати су за Трансилванију, где су Румуни предузели напредовање.

Заузеће Саји-Сајизела

Лондон, 10. октобра.

Дописник «Дејли Телеграфа» у Паризу пише да је заузеће Саји-Сајизела, славан успех који су постигле трупе генерала Фајола.

Прве куће овога села биле су опкољене у суботу у вече са три стране и убрзо освојене. После овога, остатак је села освајан мало по мало. Свака је кућа пре стављала јако утврђење из које су дејствовали 150 митраљеза. Немци су вршили огорчене противнапад али су били увек одбијени.

Немачко признање

— Генерал Фон Арним о енглеској војсци. —

Копија једног врло интересантног меморандума генерала фон Арнима, команданта 4. немачког кора пала је у енглеске руке. У њој су изложене опаске генералове у борба на Соме у току месеца јула.

О енглеској пешадији вели генерал Арним: «Енглеска пешадија научила је бесумње много од јесење офанзиве. Она доказује велики полет у нападу, коме њено огромно поуздање у артиљерију много доприноси. Физичке особине користе такође знатно Ен-

глезима».

О артиљерији вели немачки генерал: «Њихова артиљерија бројно је надмоћнија од наше. Сви наши положаји од тактичке важности стално су бомбардовани од енглеске артиљерије, као и села, која леже одмах иза борбених линија. Контрола гађања потпомогнута је јако одличним услугама авијатике».

Најзанимљивији је пасус, где се генерал жали на немачку авијатику: «Средства употребљена да се наша артиљерија обавести путем авијатике показала су се недовољна. Бројна надмоћност непријатељских авијатичара и бољи квалитет њихових апарата ометају то. Непријатељски авијатичари могли су често пуцати са успехом на наше трупе из митраљеза и спутивши се на висину од неколико стотина метара. Немачки топови нису могли гађати на ту висину, а да наше трупе не изложе озбиљној опасности».

Документ се завршава статистицом немачке дневне потрошње муниције у току битке. Она је оваква: пољски топови 145 граната, лаке хауб це пољске 170, тешке пољске хаубице 119, топови од 100 мм. 118, топови од 210 мм. 51. Највећа дневна потрошња износи за горње топове: 322, 479, 233, 321 и 116.

Извештај из Србије

Савка Јефтић из Параћина моли за извештај о брату Гаурилу Јефтићу, секретару начелства.

Ташко Узуновић из Ниша моли за извештај о сину Сави Узуновићу, војно судском капетану.

Роса Капуновић из Крагујевца моли за извештај о Божићу Милићевићу, Миловану Милићевићу, Петру Милићевићу и Тихомиру Павловићу, војни обвезницима.

Лепа Букрић, из Крагујевца, моли за извештај о Александру Митровићу, Ђорђу Стојановићу и Миливоју Ђирићу војни обвезницима.

Одбор Црв Крста у Крушевцу извештава:

Радосава Милосављевића писара министарства да се је госпођа вратила из Београда у Крушевца, Каљевоштрассе бр. 16. Болесна је већ два месеца. Чим прездравље иде стално у Београд Македонска ул. 23. Нека новац пошаље што пре.

Душана Урошевића писара крушевач. првостеп. суда да је његова Ружа примила два његова

ФЕЉТОН

Едуард Есај

На путу за Битољ

Стагавши јутрос у Баницу, држао сам да ћу присуствовати битци и ево где затичем победу, а то праву победу, без борбе.

Журим свога шофера и журимо напред. У Забрданима смо, који тако близу додирују линију Брода, где су Бугари улогорени. Резерве, који су овде чекали пре једне недеље вишесазе су и ја налазим само ва трагове једног напуштеног логора.

„Отишли су онуда! говоре ми сељаци показујући према северу.

Крећемо се једним уским путем, који пресеца поља. Из Забрдана видео сам прекјуче, како наше трупе овде постепено на-

предују. Сваких 10 минута срећу се убијени коњи, имајући на себи још подеране остатке опреме. Алм свуда влада иста тишина и иста непомишност. Препливајем се бугарским линијама.

Преда мном лежи Врбена, скрирена у дрвцу. Ено Петорака, који је заједно са Арманохором, како наглед, а сада главни циљ наше акције, Никакве праске, ни где ниједног војника.

Сад сам на путу за Лерин. Алм он пролази кроз Арманохор, а тамо можда су још Бугари.

Испитујући хоризонт чини ми се, да у кукурузном пољу распознајем људске прљавке, које иду

на север. У истом тренутку један коњанак пролази путем. Зауштавам га и упитам.

„Бугари беже, вели ми он. Ми напредујемо на целој линији. Они не могу више бити у Арманохору“.

Охрабрен и уверен, али не смејући још веровати у величину наше победе, журим у правцу Арманохора. Пут је раскопан гранатама. Село, забачено у једној полоњеној шуми костреша се од бодљикавих жбига. Назирем у даљини војнике, који не носе француске униформе. Да нисам рђаво обавештен? Да нису тамо још Бугари? Али, загледајући мало боље, упознајем Русе.

Моја кола са великом тешкоћом прескачу ровове. Протрпе ноћи два непријатељска батаљона логоронаца су ту и ископала су дубоке ровове.

Напуштам Арманохор и крећем се ка Лерину. Прелазим више линија бугарских ровова, јер су они изводили противнападе ко мање од 600 м. од врхова. Многи изгинули непријатељи спавају вечним сном на терену. Преда мном, изнад Лерина, чији се црвени кровови готово подупиру о планину, распознајем на врховима још бугарске ровове, око манастира Св. Марка. Непријатељ је морао напустити ту тачку. Да није тај случај, си би извесно отворило ватру на мој аутомобил а нарочито на ове трупе, на које наилазим, а које уређене у чете марширају напред.

То су Руси. Има их много и губе се у пољима. Марширају хитро и смело. Сад се већ свух око мене налазе војници у маршу. Има ту француских пукова, колонијалаца, комора, поворке

мазги, које носе муницију, па чак и делова артиљерије. Покрет је општи. Нема више сумње, непријатељ је у повлачењу. Моје очи не могу са довољно наслада да се нагледају овакх трупа, које надиру напред за непријатељем, који се повлачи.

Улазим у Лерин. Зраци јасног и умиљатог сунца играју се на плаво обојеним кућицама, чији су дрвени балкони обрасли у цвећу. Проплазим уским и кривудавим, још напуштеним улицама.

Изнемада, на једном празном простору иза једне групе кућа примећујем генерала Сараја у пратњи једног официра и два грађанина. Једна група од три девојчице између 4 и 6 година долазе и предају генералу један грациозан, дефини букет са цвећем. Он им у замену зато даје грођице, које је требало да му буде десерт.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Здрава је са децом а Мама је болестан. Моли што пре за новаца.

Спасоја Вукојевића благајника да су му деца остала без каквих средстава. Нека одмах пошаље новац Бели Цветковић, Вестрасе 56, Крушевца.

Душана Димитријевића, благајника барутане Облићева да пошаље својој жени што више новца. Она је здраво са породицом Зету Цветку да јави да Кипи пошаље новац.

Друштво Црвеног Крста у Крагујевцу моли за извештај о следећим лицима: Милошу Срећковићу, Владимиру Јаковљевићу, Милану Милуновићу, Љубомиру Милуновићу, Драгославу Тасевићу, Рајо Тасевићу и Милоју Петровићу сви из Корићана, Лазару Алексијевићу, Михаилу Стевановићу, Милошу Миловановићу, Добросаву Вучетићу, Владимиру Вучетићу, Милану Милановићу, свештенику, Душану Крсмановићу, Милану Крсмановић, Драгољубу Крсмановићу, Радомиру Лазаревићу, Малутину Милошевићу, Николи Милосављевићу, Будимиру Биорцу Радовану Варјачићу, Ранђелу Лазићу, Божићу Башићу, Павлу Батављевићу, Петру Батављевићу, Велимиру Николе Чумића, Марку Василевићу, Милану Милутиновићу, Михаилу Милутиновићу, Борђу Борђевићу, Витомиру Јовановићу, Милану Урошевићу, Живадину Андрићу, Илији Агатовићу каф. из Крагујевца, Драгољубу Лазаревићу поручнику, Милану Богосављевићу, трг., Војиславу Аксентијевићу абацији Живојину Чедовићу, пор. помоћнику, Драгомиру Радосављевићу, индустријалцу, Божићу Бановићу, поручн., Михаилу Ристаћу трг. и Танасију Малетићу из Петровца.

Радосав Браловић, артиљ. капетан извештава Драга Браловић, Немањина бр. 14, да је Деса пре 20 дана умрла. Остала сам без средстава. Поздрав од мајке. — Драга Браловић.

Даница Србуљ из Београда Симића бр. 11. извештава сина Јована да су здраво и да се чешиће јавља.

Стана Вукадиновић из Трстеника извештава Душана Вукадиновића, трг. из Трстеника да су сви здраво.

Породица Милисавић Борђевића гвожђара из Крушевца извештава да су сви здраво. Мајка и Ангелина су код мене а Божа умро пре 6 месеци. Јавља се чешиће.

Враћам се на бојно поље. Наше трупе пролазе непрекидно. Већ одлеђена служба у позадини појављују се на терену, који су још пре неколико часова држали непријатељски пукови. На североистоку, канонада не престаје, али наш центар и наше лево крило изгледа напредују не наилазећи на препреке. Према обавештењима из веродостојних извора, све шта се догодило:

На десном крилу, Срби, нападају право ка северу, продрли су са гребена Кајмакчалана на архове планине Наје. Одатле су се бацили у масама на Црну Реку, угрожавајући леви бугарски бок. Ови обузети паником и немогући посумњати, да ћемо их после жестоког бомбардовања претходних дана напасти у центру и на десном крилу, тукли су се у току ноћи у повлачењу. Око 8 часа

Закључено Скупштинско седнице.

Јуче је Народна Скупштина на Крфу закључила свој рад.

Жеља за мир.

Према једној депеши из Берна, органи аустро-немачке пропаганде у Швајцарској јавно проповедају да немачка жели да закључи што пре мир. Швајцарски листови и извесни органи италијанске штампе објављују да се осећа у Немачкој јака потреба за закључење мира. Писци оваквих чланака који бацају одговорност за рат на централне силе немачког су порекла.

Краљ пристаје.

Јављају из Атине да је грчки краљ пристао да распусти неизвежбане војнике и да смањи ефектив војске у Тесалији. Дискутује се још о другим захтевима који су изнесени у ноћи адмирала Фурнеа.

Грађани Пиреја

Јављају из Атине да је становништво Пиреја упутило адмиралу Фурнеу једно писмо у коме му изјављује благодарност што је предузео све мере које су осигурале безбедност.

Читуља.

Анта Богђевић, генерал у пензији и Љуба Борђевић, народни посланик умрли су пре месец дана у Београду, према тврђењу „Београд. Новина“.

Нови добровољци.

Синоћ је приспело у Солун 250 добровољаца из Нигрите. Они су са заставом на челу продефиловали глав. солунским улицама.

Шта Немци раде.

Јављају из Амстердама да бегунци из заузетих француских области који су стигли у Холандију, причају да Немци и даље злостављају становништво и плачкају. Све метално посуђе је реквирирано и послато у Немачку. Покупљен је сав бакарни новац. Општина Вазансијенска била је приморана да емитује папиран новац од једног и два марјаша.

Наши Јевреји за војску.

За време јеврејске нове године и празника Јам Кипур, Срби Мојсијеве вере сакупили су између себе 3400 драхми. Ова сума је одређена као помоћ за сиротне

српске војнике Мојсијеве вере. Војници се могу обратити за помоћ на адресу г. Исака Адања код браће Алкалај. Овде са задовољством истичемо ову похвалну замисао наших суграђана, чији ће племенити рад ублажити многе невоље наших храбрих ратника Мојсијеве вере.

Контрола над муницијом.

Из Атине јављају да је адмирал Фурне саопштио грчкој влади, да је потребно да савезници надгледају муницију флоте, која се налази у кавалском депону у Леросу.

Нова наредба.

Адмирал Фурне издао је наредбу да грчка штампа не сме у будуће нападати Савезнике. Директори листова који и даље пројуде да неповољно пишу по Савезнике биће кажњени по грчким законима.

Благодарност.

Г. Сава Ђурић инжињер. капетан II. кл. предложио је Владимиру Комесарима 30 динара да се подели сиротним српским избеглицама.

Г. Новак Николетић, телеграфиста, предложио је Владимиру Комесарима 50 динара, с тим, да се за ову суму купи одело за две сиромашне девојчице, као његов прилог на дан његове славе Петковце.

Владими Комесари и овим путем изјављују захвалност да родољубима у име сиротних девојчица и српских избеглица.

Из канцеларије Владимира Комесара, 9. окт. 1916. год. Број 1663, 1666, Солун.

Законике и правила.

Купио бих све законике, зборнике и правила. Ко има нека дојесе потписом, у канцеларију Владимира Комесара.

П. Лукић, секр. нач. охрид.

Последње вести

Хинденбургови напори

Петроград, 10. окт. Војни критичари руски пишу, да се од неколико дана на фронту од 800 км. и то од Припјета до Оршаве развија велики стратигијски маневар Хинденбургов.

ФРАНЦУСКИЊЕ И РАТ

Писано је досад у више прилика о салном пожртвовању француских жена у рату. Од првог дана рата Францускиње, богате и сиромашне уложиле су све своје напоре да и саме користе општој ствари. Огроман број њих ступило је одмах у болнице у Француској или на самим фронтима, где са највећом бржљавошћу негују рањенике. Друге су основале велики број хуманих друштава за помагање породица сиротних обавезника, за вртицање у помоћ заробљеницима у Немачкој и т. д.

Међутим највећи број заменио је мушку радну снагу. Једна статистика објављена недавно даје о томе интересанте податке. У канцеларијама и заводима, који

којим које да се одговори на акцију Румуније. Веома снажне борбе воде се на фронту Владимира Волинског и сев. од Станислава. Али опажа се да непријатељ овде има циљ да привезе руске трупе, како би спречило дашићање појачања Румунији.

Најважнији фронт несумњиво је више на југу. У правцу Дорна Ватре, где наше трупе оперишу заједно са румунским, непријатељ покушава, да одбаци војску краља Фердинанда. Три и по немачке дивизије, исто толико аустријских боре се овде са Румунима.

Офанзива, коју немачке трупе развијају сев. и зап. од Молдавије, долином Петрешани само је диверзија у циљу да се тамо привуку румунске трупе.

Главни напор чине Немци у долини Пракова, који се спушта од Предеала у равницу на 60 км. од Букурешта, као и у долини Бузеу. Ако непријатељ загосподари Влашко, румунска престоница пала би у његове руке.

Овај план Хинденбургов добро је зачет, али је његово извођење врло тешко. Тако на најопаснијој тачки долине Бузеу борбе се још воде на ердељским падинама а борба на високом гребенима Карпата све је тежа. На северу непријатељ претрпљује стратигијски пораз, пошто не успева упркос нечувеним напорима да румунске трупе одсече од руских. (Радио).

Билев о сумаренима

Петроград, 10. окт. „Руски Инвалид“, орган руског генералштаба саопштава, да је принц Билев изјавио страним новинарима, како је Нема-

чка у току рата саградила преко 225 сумарена. Према томе, немачка сумаренска флота износила би сад око 250 лађа. (Радио).

Изборна борба у Америци

Вашингтон, 10. окт. Изборна борба наставља се интензивно у Сједињеним Државама.

Јуче је председник Вилсон у специјалном возу обишао све департмане Њујорка и посетио девет вароши и много села.

Противник Вилсонов, Хјуе, кандидат за председника предузео је велики турне у држави Мичигана. Г. Рузвелт је обишао департмане Кентукда. У својим говорима он је подвргао врло оштрој критички Вилсонову политику. (Радио).

Атентат на Вилсона

Њу-Јорк, 10. окт.

У Пајцбургу је један радник насрнуо са ножем у руци на аутомобил председника Вилсона с намером да овога убије. Ухапшен изјавио је, да га је хтео убити због његове рђаве политике. (Радио).

Пали на бојном пољу

Букурешт, 10. окт.

Капетан Пјер Карп, син бив. министра Карпа и генерал Прапоргено погинули су на бојном пољу.

Адмирал аустријске флоте

Амстердам, 10. окт.

Из Беча јављају, да је Франа Јосиф наименовао за великог адмирала аустријске флоте Хенриха Пруског. (Радио).

Српски званичан извештај

Солун, 10. октобра

После бугарског пораза 5. и 6. окт. м. када смо ми отели 7 топова, 12 мигачева и заробили близу 1.000 војника стигле су немачке трупе да прихвате развијене Бугаре. 9. октобра Немци и Бугари предузели су јаке нападе на наше трупе, које су трајале целог дана. Сви су ови напади пропали.

Не само да непријатељ није успео да потисне наше трупе већ су оне напротив на многим местима напредовале и отеле непријатељске ровове, заплениле 1 бацач бомби и задобиле доста заробљеника Немаца и Бугара. Губитци непријатеља осетни су.

ПОШТА

Свапштења

Г. Влад. Т. Филиповић, нека се јави Владимиру Комесару у Трифуновићу.

— Димитрије Јанковић из Ве-

ликог Поковића, моли се да се јави Светомиру Нелељковићу, 3 ч. 2. бат. пошта бр. XX.

— Слава М. Илић, вој. чин. да се јави Мијану Динаћу 4. ч. 2. бат., пошта бр. XX.

потпадају под војно министарство радило је пре рата 200 жена. Данас њихов број достиже 50 хиљада. У фабрикама ратног материјала пре рата није било ни једне жене, а данас у њима ради преко 200 хиљада жена. Из ових бројева види се, са колико озбиљности и пожртвовања учествују Францускиње у рату.

ХРАБРОСТ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ

Париски „Матен“ саопштава, да је г. ца Оне, поштарка у Несп-пу одликована ратним крстом. Ово одликовање заслужио је својим јуначким држањем при уласку Немаца у Несп. Када су немачке трупе продрле у ову варош командант њихов официр одјурео је одмах у пошту, где се нашао да с њом и жртвом добије дра-

гоцена обавештења о проласку Француских трупа. Ала је увиђавна и јуначна г. ца Оне била склонила и сакрила главне команде телеграфских и телефонских апарата. Она је одбила категорички, да макакво обавештење даје непријатељу. Официр је беснео и претио. У љутани је уништио неке апарате, који су били остали на месту и под претњом револвером однео сав новац, који је био у каси. Храбра жена није никакво напуштала своје место упркос великој опасности и изложена бомбардовању непријатељске артиљерије.

У будуће ће се сви огласи примати у уредништву.

Божидар М. Батавезић бр. поште XX, извештава своје у Крагујевцу, Карађорђева бр. 6-8 и Мајдан-Пеку, да је здрав са Драгољубом, Урошем и Предрагом и моли за одговор.

— Мајор Милован Јенић извештава свога ујака Павла Поповића трг. из Београда, да је жив и моли га, да му се чешће јавља, на адресу поште 68.

— Милану Рајновићу и Николи Ђорђевићу трг. из Петровца, окр. пожарев. Молим да на мој терет изволите указати повчану помоћ мојој жени Катя, која се са децом налази код оца Милана Пешића у Параћину. Унапред благодаран Пера Петровић књиговођа Млавске Задруге.

— Милан Т. Раковић, потписач из Уба извештава свога оца Тимотија и жену Стану, да је жив и здрав. Моли за одговор преко Црвеног Крста у Женеву или Београд. Новина на пошту бр. 222. Такође су живи и Владимир Поповић и остали Поповићи из Вуконе. Бр. поште 999.

— Давид Радуловић јавља својима у Лесковцу, преко Лесковачке Кредитне Банке да је здрав и уопште добро. Станимир и Милан такође су здрави. Извештај од нас примио. Јавите се чешће на војну пошту бр. 414. Јавите да ли је Ленка у Нишу или Лесковцу. Ленка послао 100 круна.

— Чедо Вукосављевић, број поште 88, извештава своју жену Евгенију у Косов. Митровици да је њен оглас данас прочитао и одмах послао 200 драхме. Новца ће слати и у будуће. Када добије новац да живи. У исто време моли је да јави шта је са децом, јесу ли здрави. Он са Живом здрав.

Г. Никола Радивојевић, писар ср подградског нашао је на улици и предао Владимиром Комесарима један новчаник, у коме је поред новца и франц. војничка објава, која гласи на Тоба-Луја, обвезн. 84. меш. нуга под бр. 45. Нађене ствари послате су овд. франц. војн. поштом. ради предаје сопственику.

УКРАЂЕН ПАСОШ.

У недељу 2. ов. мес. идући трамвајем Егнатијевој улицом украђен ми је портмане у коме је поред новца био и мој пасош који гласи на име БУРЕ ПОПОВИЋА берберина родом из Добросног Села, на коме је и моја фотографија.

Молим сваког олог коме би случајно мој пасош дошао до руку, да га задржи и мени донесе, где ће добити пристојну награду.

Бура Поповић, берберин до поште Врх. Команде

РЕКС

Фабрика цигарета — Јанунаки Протопапа

Рекс се зове нова марка цигарета горње фабрике. Зове се тако, јер је то краљица свих других марака својим одличним квалитетом и особитим укусом и финим мирисом.

Препоручујемо цигарете Рекс, Рекс, Фос, Авги и Кирки, које се могу добити у свима продавницама дувана. 21—36

Један од најудобнијих и најзанимљивијих варијетета у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих таџана. Сала је просторна и одлично осветљена.

Пића су од најбољих француских и енглеских марака. Оркестар одличан.

После варијетета набаре

зато сви у „ГЕТЕ“

СИНОВИ Г. А. ВРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, блузетерџе, мириса, чипака, панталона, мушета. Париских артикала, женске конфекције, твџџарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Д-ца ДЕЗИ НИСИМ
зубни лекар

Дипломирана у школи Зубног Лекарства у Паризу.
ПРИМА од 9 ПРЕ до 6 ПО ПОДНЕ

Улица Перлева бр. 25.
угао улице Венизелос број 84.
19—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	Дни.	1.—
„	Глубек	„	0-80
„	Јаки	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстаријој и најпризнатијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Буваргонтон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конверви, Сардина, риба итд. Конзервованог млека.

Велики избор свих врста француских вина, ликера, нољага, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластица, чоколада, бисквита, разна теста итд.

Најфинији сејтлн, путер. Свеће „Аполо“ и „Фурџе“.

Сануни и парфимерије првог квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија по ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 40—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ кински „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

70—

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

ЗАРУКА САЛТИЕЛА И С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавajte ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и кувантом радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 34—30

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Мисир Чарши бр. 3. (Спроту Централне Поште у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским упутницама у свима монетама.

Уз сваку поштомљу треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 2—80 УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врсти. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 92—90

Са болом у души извештавам своје познанике и пријатеље да је мој мили јединица

† Аритон М. Јовић

ђак — наредник

храбро погинуо прећ Битољем, 21. пр. мес. не'дочеканим да уђе у своју ослобођену и увећану отаџбину, а мекс остави да за њим до века тугујем.

Солун, октобра, 1916. Михаило Ђорђевић
економ из Градње, ср. ичнџ.